

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ

Серія: Навчально-методичні посібники

Р.В. КОМІСАРЧУК

СУДОВІ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ

**Навчально-методичний посібник
для магістрів 1-го курсу
Інституту кримінальної юстиції**

Одеса
2017

УДК 343.982/983:343.37(477)(073)
К 63

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 2 від 27.11.2017 р.)

Автор:

Р.В. Комісарчук – доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія».

Відповідальний редактор:

В.В. Тищенко – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія», член-кореспондент Національної академії правових наук України.

Рецензенти:

О.О. Подобний – д.ю.н., професор, завідувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики Інституту національного та міжнародного права, Міжнародного гуманітарного університету.

А.І. Ріпенко – к.ю.н., директор Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз

Судові експертизи при розслідуванні злочинів у сфері економіки :
К 63 навч.-метод. посібник / Р.В.Комісарчук – Одеса.: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 92 с. – (Сер. «Навчально-методичні посібники»).

ISBN 978-966-916-585-5

У навчально-методичному посібнику коротко викладено загальнотеоретичні положення експертології, тактико-технологічні передумови і процесуальні основи організації, призначення, проведення, оцінки і використання результатів експертиз у кримінальних провадженнях по злочинах вчинених у сфері економіки. Визначені можливості окремих видів експертиз, які найчастіше призначаються по даній категорії злочинів.

Навчально-методичний посібник призначений студентам та викладачам, аспірантам та науковцям-практикам, буде корисний юристам-практикам.

УДК 343.982/983:343.37(477)(073)

ISBN 978-966-916-585-5

© Р.В. Комісарчук, 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ

Серія: Навчально-методичні посібники

Р.В. КОМІСАРЧУК

**СУДОВІ ЕКСПЕРТИЗИ
ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ
У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ**

**Навчально-методичний посібник
для магістрів 1-го курсу
Інституту кримінальної юстиції**

Одеса
2017

УДК 343.982/983:343.37(477)(073)
К 63

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 2 від 27.11.2017 р.)

Автор:

Р.В. Комісарчук – доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія».

Відповідальний редактор:

В.В. Тищенко – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія», член-кореспондент Національної академії правових наук України.

Рецензенти:

О.О. Подобний – д.ю.н., професор, завідувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики Інституту національного та міжнародного права, Міжнародного гуманітарного університету.

А.І. Ріпенко – к.ю.н., директор Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз

Судові експертизи при розслідуванні злочинів у сфері економіки :
К 63 навч.-метод. посібник / Р.В.Комісарчук – Одеса.: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 92 с. – (Сер. «Навчально-методичні посібники»).

ISBN 978-966-916-585-5

У навчально-методичному посібнику коротко викладено загальнотеоретичні положення експертології, тактико-технологічні передумови і процесуальні основи організації, призначення, проведення, оцінки і використання результатів експертиз у кримінальних провадженнях по злочинах вчинених у сфері економіки. Визначені можливості окремих видів експертиз, які найчастіше призначаються по даній категорії злочинів.

Навчально-методичний посібник призначений студентам та викладачам, аспірантам та науковцям-практикам, буде корисний юристам-практикам.

УДК 343.982/983:343.37(477)(073)

ISBN 978-966-916-585-5

© Р.В. Комісарчук, 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН КУРСУ «СУДОВІ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ»	7
ПРОГРАМА СПЕЦКУРСУ «СУДОВІ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ»	9
ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗІ СПЕЦКУРСУ «СУДОВІ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ»	21
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	33
ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ	40
МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	43
МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	44
ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ	44
СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ.....	52
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	54
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	54

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Судові експертизи при розслідуванні злочинів у сфері економіки» є обов'язковою для вивчення студентами, що навчаються за напрямом «Право» освітньо-кваліфікаційного рівня – «магістр».

Її вивчення вимагає від студентів обізнаності з матеріалом, викладеним у дисциплінах: Бухгалтерський облік (загальна теорія), Кримінальне право, Кримінальне процесуальне право, Криміналістика, Методика розслідування злочинів у сфері господарської діяльності, Оперативно-розшукова діяльність, Судова бухгалтерія, Фінансове право, та інших.

Програма курсу охоплює коло питань, що присвячені дослідженню останніх тенденцій науки та практики щодо призначення та проведення судових експертиз при розслідуванні економічних злочинів.

Метою вивчення дисципліни «Судові експертизи при розслідуванні злочинів у сфері економіки» є з'ясування сутності та призначення концептуальних засад і розроблених практичних рекомендацій щодо формування та використання експертних технологій у слідчій та судово-експертній діяльності при розслідуванні злочинів у сфері економіки; визначення процесуального та економічного аспектів експертних технологій при розслідуванні злочинів у сфері економіки, їх взаємозв'язку; етапи та особливості призначення і методики проведення експертиз при розслідуванні злочинів у сфері економіки; застосування студентами набутих у процесі навчання знань при дослідженні на предмет виявлення злочинних дій у сфері економіки.

В результаті вивчення цієї дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність експертизи, її предмет та об'єкти;
- роль експертиз на стадії досудового розслідування та в судовому процесі при розслідуванні злочинів у сфері економіки;
- специфіку взаємодії експерта, яка відбувається в процесі використання експертних технологій, зі слідчим (судом, іншими учасниками кримінального провадження) при проведенні експертизи та під час участі в слідчих діях та в судовому засіданні;

- порядок призначення експертиз при розслідуванні злочинів у сфері економіки;
- вимоги нормативно-правових актів, що регулюють порядок призначення та проведення експертиз при розслідуванні злочинів у сфері економіки;
- особливості роботи експерта при розслідуванні злочинів у сфері економіки;
- права, обов'язки та відповідальність експерта;
- зміст та структуру процесу формування завдань щодо експертного дослідження, а також вибору експертних методів та експертних методик під час використання експертних технологій;
- методичні прийоми дослідження наданих експерту документів при розслідуванні злочинів у сфері економіки;
- призначення і роль висновку експерта при розслідуванні чи судовому розгляді матеріалів справи по злочинах у сфері економіки;
- компоненти профілактики в експертних технологіях, її зміст, форми участі експерта в профілактичній діяльності слідчого (суду);

вміти:

- планувати проведення окремих слідчих (розшукових) дій та розслідування вцілому; застосовувати можливості співпраці з експертами (спеціалістами);
- застосовувати інформацію, що може бути отримана від спеціалістів та експертів в ході проведення слідчих (розшукових) дій та експертних досліджень в процесі розслідування злочину вчиненого у сфері економіки;
- оптимізувати роботу з обліковою інформацією, що міститься в сучасних системах криміналістичної інформації;
- виділяти на основі вихідної інформації ключові документи, які вимагають першочергової перевірки та дослідження; проектувати та складати процесуальні документи, аналізувати та порівнювати документи, що є частиною документообігу у сфері економіки;
- застосовувати тактичні операції залежно від слідчої ситуації, мети та завдань розслідування; застосовувати метод моделювання в процесі розслідування злочинів у сфері економіки;
- обрати методи дослідження необхідних для кримінального провадження (вирішення справи) джерел інформації при розслідуванні злочинів у сфері економіки;

- досліджувати первинні документи, облікові реєстри, звітність підприємства;
- узагальнювати результати експертного дослідження при розслідуванні злочинів у сфері економіки;
- використовувати одержані знання для удосконалення практики розслідування злочинів у сфері економіки.

Курс передбачає закріплення у студентів володіння теоретичними знаннями і професійними навичками з обраної спеціалізації, стимулювання аналітичної роботи, вмінь збирати та використовувати початкову інформацію про розслідувану подію та особу злочинця при розслідуванні злочинів у сфері економіки.

Для досягнення зазначених вище мети і завдань велике значення має самостійна творча робота студента, якій сприятимуть: Методичні вказівки до практичних та семінарських занять з курсу «Судові експертизи при розслідуванні злочинів у сфері економіки», плани семінарських занять, перелік навчальних завдань, тести до кожної теми та рекомендована література.